

[Vanggaard.]

ind over Holmsland Klit og omkring Bjerregaarden, heldigvis uden at ramme Gaarden. Der staar i Gaardens Have stadig væk et Minde om dette Søslag, nemlig en Række tomme Granathylstre. Men der var ingen dansk Flaade, og det har heller ikke medført nogen som helst udenrigspolitisk Konflikt. Det var de to alvorlige Neutralitetskrænkelser under Krigen. Der er den Ting ved det, at Neutralitetskrænkelser paa Søen kan man tale og skrive om, men Neutralitetskrænkelser paa Landjorden maa man kæmpe om, hvis man for Alvor vil forsvare sit Lands Neutralitet, forsvare det mod Besættelse. Det er en Forskel. Og hvad Minespæringer angaar, kan de ikke forsvares af Artilleriskibe; der er sikkert ingen Mulighed for at forsvare vore Minespæringer undtagen ved Batterier... (*Afbrydelse: Jo!*)... Der er ingen Mulighed for det uden ved Artilleri paa Land. Der er ganske sikkert ingen anden Mulighed. Vil man forsvare dem ved at have Artilleriskibe i Søen, vil man let komme ud for en Overmagt og maa saa flygte baade fra Minespærring og det hele; anderledes med et Landbatteri.

Jeg kan ganske give min Tilslutning til det ærede Medlem Hr. Westermans Udtalelser om, at vi bør have et Batteri paa Stevns.

Jeg har ment at burde sige dette, ikke fordi jeg er fjendtligt indstillet mod Flaaden — tværtimod, jeg har udtalt Ønsket om en stærk Hær og en stærk Flaade —, men jeg mener, der er noget af det, der for Danmarks Vedkommende maa henvises til Romantikkens Verden, og dertil hører, at vi skal have Artilleriskibe. Dog maa vi have et Repræsentationsskib.

Der er der jo ogsaa noget, som er lidt mærkeligt. Jeg tænker paa Hærens og Flaadens Stilling efter Forsvarslovene. Ved Loven af 1922 mistede Hæren 1 200 Befalingsmænd. Hæren ofrede disse Befalingsmænd for at faa nogle Penge til Materiel. Flaaden ofrede sit Materiel for at bevare sine Rammer, sine Befalingsmænd. Efter den sidste Forsvarslov blev Hæren snydt for sit Materiel. Der var afsat 2 Mill. Kr. om Aaret til det, men saa kappede man deraf til den sønderjyske Garnisonsordning og til Ventepenge ved Centraladministrationens Indskrænkning, saaledes at man i Virkeligheden kom ned paa $1\frac{1}{4}$ eller $1\frac{1}{3}$ Mill. Kr. i Stedet for de 2 Mill. Kr.

Flaaden har i stor Udstrækning bevaret sine Rammer. Den har 3 Admiraler og 7

Kommandører ogsaa efter det foreliggende Forslag. Nu betyder Benævnelserne naturligvis ikke saa meget, men man kan dog ikke lade være at tænke paa, at den Mand, der førte den danske Kystdefension i Slaget paa Reden den 2. April, var Kommandør, og at den, der kommanderede Flaadeafdelingen i Slaget ved Helgoland, kun var Orlogskaptajn, og de gjorde da udmærket Fyldest begge. Naa, det betyder heller ikke saa meget i Penge, om Flaaden vil bevare den historiske Tilstand med de 3 Admiraler og de 7 Kommandører, og kan det glæde Flaaden, mener jeg ikke, det er der, vi med Vold og Magt bør sætte ind.

Derimod synes jeg, og det nævnte mit Partis Ordfører ogsaa, at det er noget besynderligt med to Ministerier. Naar vi tænker paa det lille Værn, vi har, lyder det paradoksalt, at det administreres under to Ministerier, selv om vi kun har een Forsvarsminister; at dette ved Lejlighed, som mit Partis Ordfører sagde, bør forandres, bør der ikke være Tvivl om.

Jeg vil endelig ogsaa sige som min Opfattelse, og den deles i ret vide Kredse, at Marinen faar ikke saa forfærdelig meget for sine Penge. Det viser sig, at dens Overslag ikke kan holde, og man er oftest blevet overrasket til den gale Side. Derfor bør det Spørgsmaal rejses, om ikke Orlogsværftets Forhold bør underkastes en nøje Prøvelse — jeg ved ganske vist, at vi tidligere har haft en Kommission angaaende dette Spørgsmaal, men der kom ikke meget ud af det —, og om man ikke burde overlade en Del til Bygning paa private Værfter og indskrænke Orlogsværftets Virksomhedsomraade til Reparationer. Jeg skal dog ikke vove at foreslaa det, men jeg tror at turde sige, at Udgifterne overrasker selv Marinen. De, der ønsker Marinen stærkt udviklet, maa dog have Interesse i, at den faar saa meget som muligt for de bevilgede Penge; og jeg mener derfor, der kunde være Grund til at se paa Orlogsværftets Forhold.

Det er jo væsentlig med Hensyn til Flaaden, Forskellen i Penge er mellem Venstres og de konservatives Ændringsforslag. Paa Hærbudgettet er det, saa vidt jeg husker, kun 3 Mill. Kr., der er Forskellen paa de to Oppositionspartiets Forslag. Jeg mener, at vi, der er Forsvarsvenner bør lade Drømmen om Artilleriskibe fare og hellere bruge Pengene paa andre Punkter. For mig gælder det nemlig om, at de Penge, vi faar, — og det skulde vel være vejledende for alle —, anvendes bedst muligt til Styrkelse af